

Röster från verksamheten - fem frågor från projekt Språket

Under våren 2007 gjordes denna enkät bland människor inom Barn- och utbildningsförvaltningen, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen i Gotlands kommun. Den gjordes som en del av arbetet i projekt Språket.

Projektet finansieras av Statens Kulturråd och Gotlands kommun, projektägare är Gotlands Länsbibliotek. Projektets syfte är att skapa förutsättningar för fördjupat samarbete mellan olika yrkesgrupper som arbetar med barns och ungas språkutveckling.

Frågorna är fem till antalet och handlar om hur de tillfrågade ser på sitt uppdrag och på sitt arbete med barn och språk/språkutveckling.

Tillfrågade har varit BVC-sköterskor och logopedier från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF), rektorer, talpedagoger och specialpedagoger från Barn- och utbildningsförvaltningen (BUF) samt bibliotekarier och biblioteksassistenter från Kultur- och fritidsförvaltningen (KFF). Fyra mellanchefer finns också med, en från HSF, tre från KFF. De räknas in i kategorin logopedier respektive bibliotekarier.

BUF: 4 talpedagoger, 3 specialpedagoger och 33 rektorer

HSF: 9 BVC-sköterskor har svarat, 5 logopedier

KFF: 17 svar från biblioteken

Svaren har sammanställts på följande sätt:

Svar där den tillfrågade utvecklar sina tankar har givits utrymme. Några svar har kortats något. När flera personer besvarat en fråga lika eller nästan likalydande har dessa slagits ihop till ett enda svar.

Läsanvisning

Den här enkäten är inte heltäckande! Det är helt enkelt en rad svar på fem frågor som redovisas. Ändå kan materialet ge en uppfattning om hur människor i olika yrken runt om på Gotland tänker kring sitt uppdrag. Människor har varit vänliga och ägnat en stund åt frågorna, trots en ofta pressad arbetssituation. Några har svarat spontant, i stunden, andra har tagit sig tid att tänka efter - båda sätten fungerar bra här. Detta är tänkt att läsas som ett **diskussionsunderlag**.

20090506 Ebba Junker

Fråga 1: Vilket är ditt uppdrag? Beskriv gärna.

BVC:

- upptäcka språkavvikelser.
- tipsa föräldrar hur de kan stimulera barnet.
- förmedla kontakt barnläkare, logoped, öronläkare, talpedagog.

Logoped:

- Utredda och behandla språkstörningar hos förskole- och skolbarn (och vuxna).
- Språkliga bedömningar, rådgivning och handledning till personal och föräldrar, talträning, arbete med tecken- och bildstöd, arbete med tekniska hjälpmedel för kommunikation osv.
- Ej klart definierat! Dels utreda och bedöma, dels handleda personal, kvalitets- och utvecklingsarbete i verksamheten.

Rektorer:

- Vår viktigaste uppgift är att ge bästa grundförutsättningarna för elevens språkutveckling.
- Huvuduppdraget är att vara pedagogisk ledare.
- Grundlägga ett livslångt lärande.
- Administrera och driva skolverksamhet, se till att den utvecklas i enlighet med de nationella målen.
- Det åligger rektor att se till att verksamheten utvecklas.
- Alla barn ska ha en likvärdig möjlighet att erövra språket. Kompetensutveckla personal, avväga resurser till stöd för dem som har speciella svårigheter.
- Uppfylla kravet på en likvärdig skolgång utifrån vars och ens behov.

Talpedagoger:

- Stödja, utveckla barns tal och språk.
- Förbättra och underlätta barns kommunikativa förmåga.

Specialpedagoger:

- Arbeta med pedagoger och elever som av olika anledningar behöver hjälp och stöd.
- Kompetenshöjning i kommunen.

Biblioteken:

- Ge information på rätt nivå till elever, lärare, småbarn, förskolepersonal, föräldrar.
- Stimulera till lustläsning och kunskapsinhämtning.
- Samarbeta med personal på förskola-skola.
- Arbeta uppsökande, nå dem som ännu inte är användare. "Investera" i barnen, de blir vuxna låntagare. Språk är viktigt, alla har inte den kunskapen. Tyvärr når vi oftast de redan övertygade.
- Tillföra kompetens, stödja, ge service till skolornas bibliotek. Genom detta påverkar vi indirekt barnens språkutveckling: De får tillgång till god litteratur och kunniga pedagoger.
- Litteraturförmedling, lässtimulans. Vi jobbar alltid utifrån ett språkperspektiv eftersom vi alltid måste utgå från det enskilda barnets språkliga nivå i litteraturförmedlingen.
- Främja barns läsning, vara en viktig länk i läsutvecklingsarbetet.
- Information om hur man själv söker i ett bibliotek.
- Förmedla böcker och program för allmänheten och i skolan. Bibliotekskunskap.
- Jag arbetar med följande:

*Biblioteksrummet (att skapa en inbjudande miljö).
Dess innehåll (köpa in, exponera och gallra media).
Förmedling av innehållet = informationskompetens.*

Programverksamhet.

Språkutveckling och läsutveckling är inte mitt uppdrag! Om man läser stimuleras språkförmågan och läsförmågan. Detta är en biprodukt av läsningen, men det är inte litteraturens avsikt. Skönlitteraturen är en väldigt kraftfull kunskapskälla och en stor del av mitt uppdrag är att på olika sätt förmedla och ge ingångar till denna. Den som t ex läst Mobergs utvandrarserie vet mer om hur det var att utvandra till Amerika än den som enbart läst en faktatext, då den skönlitterära formen gör det möjligt att identifiera sig och känslomässigt förstå.

Ett Hellsingcitat:

"All pedagogisk litteratur är dålig. All bra litteratur är pedagogisk".

Fråga 2: Tycker du att du har fått tillräckliga förutsättningar för att genomföra ditt uppdrag?

BVC:

- alla svarar ja, en tillägger att det saknas regelbunden uppdatering och handledning.

Logoped:

- Just nu – ja.

- Svårt få vikarier, vilket kan leda till för hög arbetsbelastning eller väldigt strikt prioritering.

- Behandling kan ske i perioder, ofta med stöd av logopedstudenter. Otillfredsställande att inte kunna leva upp till den bild föräldrar, personal och jag själv har av logopedens roll i en språkverksamhet som denna.

- Nej. Pga bristande personalresurser räcker inte tiden till och splittringen mellan olika patientgrupper är stor. Det får tydliga konsekvenser, bl a för arbetet kring dessa barn och ungdomar. Särskilt när det gäller samverkan med andra yrkesgrupper och utvecklingen av organisatoriska strukturer. Täta byten av personal försvårar ytterligare kontinuitet i rutiner gentemot andra yrkeskategorier.

Rektorer:

- Tiden räcker inte, för många anställda. För mycket administration som någon annan borde sköta.

- Ja – men inte att vara den pedagogiska ledare jag vill vara.

- Jag har drygt 40 anställda och anser att jag inte kan fullfölja uppdraget så som det krävs av mig. Tillfällen till studier är få inom förskolan. Budgeten för kompetensutveckling är oförsämrat låg.

- Ja – men det är mycket stressigt.

- Egentligen ja! Många tillfällen då man tycker man har kort om resurser på olika plan men oftast går det att effektivisera eller på något annat sätt ändra hur vi gör för att komma fram till bra resultat i alla fall. Frustrationen beror oftast på ineffektiv resurshantering och traditioner som hindrar oss att förändra arbetssättet.

- Många "måsten". Önskar mer resurser.

- Handlar om att skapa kontakter och relationer till andra verksamheter som tillsammans med oss i skolan kan hitta inkörsportar till någon form av utveckling. Förutsättningarna för att arbeta mot andra och andra förvaltningar kan ibland begränsas av traditionen. Ofta blir det mindre försök och spontana projekt ihop. Något som jag verkligen skulle vilja ta tag i är någon slags samgående med Kultur- och fritidsförvaltningen. Idag har vi småprojekt ihop då och då men inget som kvalitativt lyfter båda verksamheterna.

- Nej, möjligheten att vara "pedagogisk ledare" begränsas av ett alltför stort administrativt uppdrag med för många medarbetare och elever. Dock anser jag att trots detta kan jag "med en rimlig kvalitet" genomföra mitt uppdrag.

- Kluvet. I vissa enskilda fall skulle det definitivt vara bra med mer resurser. Men attitydproblem kan ofta försvåra inlärningen. Föräldrar som "kräver" lösningar i och av skolan och som inte förstår vikten av samarbete mellan skola och hem, blir ofta högljutt kritiska och "kämpar" hårt för sina barn. Man lägger ansvaret helt på skolan. Om eleven hör detta resonemang spelar det egentligen inte alls någon roll hur mycket resurser vi än pumpar in.

- Till viss del. Önskar ökade resurser till skolverksamheten. Idag räcker inte pengarna till för att få en kvalitativ bra undervisning.

- Ja, men jag tycker att budgeten för bibliotekslitteratur ska ligga på skolbibliotekarien och inte SBC.

- Det är en otrolig mängd saker en rektor förväntas göra, hålla koll på och fixa. Mycket gör vi bra men vi plågas ständigt av otillräcklighet. Naturligtvis är det bristande ekonomi men om vi måste "gilla läget" så är det framförallt kravet på pedagogiskt ledarskap som är pudelns kärna. En översyn av BUFs hela organisation är nödvändig.

- Jag skulle önska att det fanns mer resurser för speciallärartimmar.

- Ekonomiska förutsättningar finns ej att förändra tjänsteunderlag i ett utvecklande syfte just nu. Det behövs alltid kompetensutveckling för personal som arbetar med barn och i detta fall språk och nog önskar man större anslag när det mesta kostar som tas utifrån. Däremot kan man komma långt med internt utbyte av erfarenheter på skolan och med andra skolor. Det handlar mycket om att rektor inspirerar personalen!

- Ja, jag tycker nog det. --- Lust hos personal skapar ofta lust hos elever. En stor pengapåse underlättar, men är inte alltid nödvändig, med nyfikenhet och ibland ett udda arbetssätt kommer man långt.

- De ekonomiska förutsättningarna räcker inte alltid till behoven, det är ett kvalitetsproblem.

Talpedagoger:

- Samtliga svarar ja, en med tillägget att det handlar om att prioritera förskolebarnen.

Specialpedagoger:

- Jag arbetar med de medel och den kunskap jag har. Svårigheter är främst att få tid till möten med pedagogerna. De är så upptagna av allt som drar i dom i form av utbildningar mm.

- Nej inte alltid.

Biblioteken:

- Till stor del. Jag kan lägga upp mitt arbete ganska fritt och jag får stöd för det jag gör. Saknar dock mer personal på biblioteket, för att kunna nå ut djupare och till fler och utveckla samarbetet med lärarna.

- Tyvärr är samarbetet med skola och förskola nästan inget att tala om här. Förhoppningsvis kommer vi att hitta vägar att samarbeta mer och mer vad tiden går. Försöker arbeta fram gemensamma ämnen o dyl att arbeta tillsammans kring. Vi är tyvärr inget integrerat bibliotek och skolan håller på att bygga ett nytt bibliotek dit många av de verksamheter som arbetar med barn kommer att vända sig när det är färdigt.

- Jag vet att man på sådana frågor förväntas svara "nej" och att man behöver mer av både det ena och det andra. Men jag tycker att mina förutsättningar är ganska bra. Arbetet pågår "i det tysta" dagligen, nästan varje dag har jag lärt någon tonåring ett nytt ord t ex. Det är inget storvulet arbete, men dock ett arbete. När det gäller de mindre barnen har förskolorna i omgivningen nu fått "bokpåsar", vilket är ett bra sätt att samarbeta med föräldrar och personal.

- Eftersom jag fritt får utforma mitt arbete är det ju upp till mig att skapa förutsättningarna. Ibland blir det för mycket arbete hemma, eftersom min arbetstid är 26 timmar i veckan och den tiden ska räcka till mer än barnverksamhet. Det vore bra om fler kunde delta i barn- och ungdomsverksamheten med bokprat osv. --- Jag har inga pengar till mitt förfogande, därför är det svårt att t ex anordna program för barn eftersom det så gott som alltid kostar pengar.

- Inte tillräckliga! Vi lider av ständig tidsbrist. Det förebyggande och konsultativa arbetet får stå tillbaka för administrativa och rutinmässiga arbetsuppgifter.

- Jag har ingen utbildning för just "språket".

- För att kunna genomföra mitt arbete har jag tagit mycket av min fritid till hjälp. Nästan all inläsning av barnböcker gör jag på fritiden, likaså går jag många utbildningar på fritiden och informationsdagar. Utformningen av barnens undervisning får jag göra själv, kan vara både kreativt men ändå svårt rent tidsmässigt. Här vet jag inte om jag ska klandra arbetsgivaren eller mig själv, deras ovilja och min lust till arbetet.

- De yttre förutsättningarna med buss, dator med program, skrivare osv är uppfyllda, även om det har strulat till sig ordentligt periodvis. --- Medieanslaget är alltför smått tilltaget med tanke på hur många låntagare vi har. Vi skulle behöva fler exemplar av attraktiva titlar. Det har vi inte, vilket gör att vi i många fall har långa köer på "böcker i ropet". --- Det är viktigt att tillfredsställa läsintresset när det uppstår. Det misslyckas vi ofta med.

- Med tanke på hur arbetssituationen ser ut på bokbussen så är det väl okej (stort geografiskt upptagningsområde med några få besök/termin på skolorna). Så klart skulle man ju alltid vilja ha lite mer pengar att köpa in litteratur till så att det alltid finns godbitar inne att tipsa om. Fortfarande är det så att många inte utnyttjar biblioteket/personalen fullt ut särskilt mycket.

Fråga 3: Hur skulle du vilja att ditt arbete med barn och språk/språkutveckling såg ut?

BVC:

- Läger själv upp jobbet på mottagningen – det är okay. Bättre samarbete med dagis vore bra med tanke på att dom bedömer varje årskull enligt TRAS.
- Dags för uppdatering i språkutveckling. Annars fungerar det bra.
- Mer samarbete med de parter som också är på arenan runt barnen.
- Mer tid för de större barnen Kunna uppmuntra föräldrar mer, kunna ge handfasta råd för stimulans.
- Jobba som nu, men mer samarbete med talpedagogerna inom barnomsorgen.
- Fungerar bra. Kontakt med logoped och talpedagog när så behövs.
- Som idag, men bättre handledning av logoped. Mer samarbete dagis, talpedagog.
- Som idag, men med ökat samarbete med dagispersonal.

Logoped:

- ...bättre samverkan mellan olika förvaltningar i kommunen, där man arbetar med de språkstörda barnen. Det skulle underlätta för alla parter, samt förebygga dubbelarbete.
- Skulle vilja arbeta mer med gruppbehandling. Skulle också vilja ha tydligare ramar/avgränsningar för vad i arbetet som är mitt ansvar som logoped att utföra och vad som inte är det.
- Jag vill ha samma arbetsuppgifter som nu, med mer möjligheter till behandling/terapi. Dessutom skulle jag vilja ha en mer tydlig verksamhetsledning. --- Logopedens roll som ändå är en mycket central funktion i verksamheten bör utvärderas och man behöver diskutera hur en utökning kan komma till stånd. --- Jag skulle vilja ingå i ett tydligt team där de ingående medlemmarna kunde prioritera detta arbete och vara en del av verksamheten. Logoped, psykolog, BVC- och skolläkare, BVC- och skolsköterska, kurator, rektor och pedagog.
- Fokus på färre patientkategorier. Det skulle innebära mer möjlighet att utveckla närmare samarbete med föräldrar och andra yrkesgrupper kring barnet. Det skulle också ge tid till att se över möjliga bättre arbetsätt, just nu finns inte tid till det.

Rektorer:

- Med mer tid skulle jag kunna utveckla verksamheten på ett bättre sätt. --- Dagbarnvårdarna är det dåliga samvetet.
- Ökad budget en förutsättning. Skulle ge tillfälle sätta in vikarier för personal som utbildas. Färre anställda = bättre uppföljning.

- Mer personal i barngrupperna.
- Ha större möjligheter att följa aktuell forskning. Få impulser från andra nätverksbyggare över hela kommunen. Ta tillvara andras erfarenheter utanför den egna förvaltningen.---
- Färre elever i klasserna möjliggör ett bättre arbetsklimat i klassrummet. Alternativt kan man tänka sig mer personaltätt ändå. Vuxna som har tid att sitta med dem som vill och har behov. Motivation är nödvändig vid inläring.
- Jag skulle vilja att svenska var integrerat i alla ämnen. Att varje text ungdomarna producerar skall processkrivas som ett svenskaarbete. Viktigt att barnen läser varje vecka under sin skoltid.
- Jag skulle vilja ge mer utrymme för diskussion i skolan och mer tid för samtal med enskilda elever. Vi har en elev med språkstörning. Vad gäller den eleven och andra elever som har svårigheter med läs- och skrivinläringen känner jag att jag/vi behöver bredda vår kompetens.
- En satsning på de mindre barnen i förskolan och i de tidiga årskurserna i grundskolan då det är viktigt att språkträningen och språkutvecklingen startar tidigt. ---
- Anställa minst en extra lärare/skola som arbetade med sitt specialämne, läs- och skrivinläring.
- Jag gillar att TRAS har införts i förskolan.
- Eftersom vi nu bygger ett nytt bibliotek borde det vara intressant för Kultur- och fritidsnämnden att driva ett nytt och fräscht bibliotek ihop med skolan. --- Skolan kunde ha sitt basutbud av skollitteratur i biblioteket och folkbiblioteket sin utlåningslitteratur. Vi skulle dela på tjänster, resurser, erfarenhet och lärandets glädje.
- Vi vill slippa vara pappersnissar så att vi kan stödja våra pedagoger och medarbetare på ett helt annat sätt.
- Mer tid så jag kan delta i fler pedagogiska diskussioner och främja arbetet med språkutveckling.---
- Möjlighet göra studiebesök på tidningar, gå på bibliotek, bjud in intressanta föreläsare.
- Vi behöver möjligtvis förbättra vår röda tråd från förskola- skola gällande språkutveckling.

Talpedagoger:

- som det gör idag.
- Idag arbetar jag mycket med barn/elever direkt – skulle också vilja jobba mer förebyggande. Det kan vara att jobba i grupper tillsammans med personal t ex med något sagotema. --- I liten utsträckning jobbar jag också med personal idag. Det går säkert att utveckla att ha utbildning – diskussioner hur man kan arbeta i verksamheten. Sätta barnet men även pedagogen i fokus. Sätta ord på hur de jobbar – vad som händer när det blir så bra t ex.

Specialpedagoger:

- Barn behöver vuxnas tid för att utveckla bl a språket. Jag önskar att pedagoger får möjlighet att arbeta i mindre grupper kontinuerligt. Jag vill ha mindre grupper i skolan och förskolan för att tillgodose alla barn. Jag önskar att man fokuserar på språket, mer kunskap om detta ser jag som en nödvändighet. Vi har redan en utslagning hos de barn/elever som inte har tillgång till sitt språk.
- Att det fanns mer kompetensutvecklingsmöjligheter till all personal inom förskolan. Med fokus på kommunikation, samspel och lekens betydelse för språket och social samvaro/utveckling.

Biblioteken:

- Jag jobbar för att ett bra samarbete ska byggas upp. Alla här som arbetar med barn ska känna att biblioteket är ett naturligt ställe att samlas på för bokprat, högläsning etc.
- Vill lära mer om barns språkutveckling och hur vi som jobbar på rena folkbibliotek kan arbeta med det.
- Mer personal! Då kan jag göra ett "språkeri", med inspirerande språkleksaker och böcker om språk.
- Bäst fungerar arbetet när berörda lärare är med ute i bussen. Läraren känner barnens språkliga nivå och deras intressen i högre grad än vad vi gör, lättare att hitta rätt bok till det enskilda barnet.
- Vi önskar att alla skolbibliotek skulle vara bemannade med kunnig personal, både bibliotekariéer och pedagoger! Dessutom önskar vi en förstärkning till SBC med en bibliotekarie med IKT-kompetens och en biblioteksassistent. Då skulle vi kunna arbeta mer konsultativt mot alla skolans personalgrupper; förskolepersonal, lärare, spec pedagoger, resurspedagoger, skolhälso, psykologer, kuratorer och rektorer i form av nätverksträffar, kurser/seminarier, bokprat mm.
- Kortare utbildningar och kontinuerliga kontakter med andra yrkesverksamma när det gäller språket.
- Det är alltså inte med barn och språk som jag arbetar.
- Skulle vilja ha så mycket tid för uppgiften att jag känner mig nöjd efter varje utfört uppdrag. Somliga barn kräver mycket tid. När de vetgiriga läskunniga barnen fått hjälp och de blyga tillbakadragna står på tur säger fröken "Nu måste vi skynda oss tillbaka till maten/bussen/jympan!"
- Jag ser mig som distributör av material för språkutveckling, i bästa fall inspirerör. Har inga ambitioner att delta aktivt för att påverka läsprocesser eller utveckling av barnens språk, våra kontakter är för fragmentariska för det. Skolans personal har kompetens och strategier för detta.
- Att fler utnyttjade mina och bibliotekets resurser. Vi berättar att vi finns (bl a i ett höstbrev till lärarbibliotekarierna på skolorna), men sen är det ju upp till lärarna/föräldrarna/barnen att utnyttja det. Sen vill man ju göra en massa saker, läsecirklar, informationssökningskurser, men det finns varken tid eller möjlighet.
- Mera stimulerande aktiviteter som bokprat (för alla åldrar och regelbundet!) och författarbesök. Även andra språkstimulerande lekar med barn.

- Att det blir tydligare vad jag kan och skall göra. Det känns som jag prövar mig fram mest.

- Vill ha starkare samarbete med skolan/förskolan för att få veta vad de behöver och vad de kan sakna i mitt arbete på biblioteket med barnen. Vill fortlöpande ha barnbokskunskap och även hur man förmedlar språket till barn. Mer kunskap om LUS och TRAS.

Fråga 4: Vilka skulle du vilja ha mer kontakt med i ditt arbete med barn och språkutveckling?

BVC:

- logopederna, talpedagogerna på dagis.

- Logoped, men jag tar kontakt när jag önskar. Tar även kontakt med förskolan vb talpedagog.

- Bättre samarbete med barnomsorgens personal som också testar barnen.

- Barnomsorgen.

- Talpedagogerna inom barnomsorgen.

- Logopederna/talpedagog på dagis.

- En svaghet är våra 2-språkiga barn, där man talar via tolk. Svårt att höra nyanserna i språket, hur föräldrarna känner sig. Vad de har för vanor när det gäller språk till sina barn.

Logopeder:

- Mycket handlar om kontakter med personer i brukarens omgivning. Det finns många kontakter som är viktiga, men just nu har jag svårt att sätta fingret på vilka jag behöver mer kontakt med.

- Resursavdelningen inom BUF.

- Jag skulle vilja ha mer naturlig kontakt med specialpedagoger och talpedagoger ute på förskolorna. Som det är nu tar jag eller de kontakt när det absolut behövs men hade de suttit i samma hus t ex hade det varit lättare att ha mer informella samtal och bättre samarbete som jag tror att man skulle vinna mycket på.

- Nära samarbete med barn- och ungdomshabiliteringen Birka. Flera barn uppvisar andra svårigheter än rent språkliga, därför finns behov av teamsamarbete så man vid behov kan rådfråga kompetenser inom HAB och BUP. Bristen på skolläkare gör att basutredningar fördröjs, vilket gör att barn och föräldrar inte får den hjälp de har rätt till på t ex BUP eller HAB.

- Samtliga yrkesgrupper som möter barnet i vardagen och vården när så behövs och tid medges. Några ex: BVC-sköterskor, SHV-personal, psykolog, skol- och förskolepersonal,

tal- och specialpedagoger. Det beror på i vilket skede patientkontakten är, frågeställning/problem samt utredning/behandlingsfokus. Inledningsvis är BVC-kontakten viktig, under en utslussningsfas är tal-/specialpedagogen kanske viktigare. Förskolepersonalen är alltid viktig.

Rektorer:

- Bibliotekarier, författare, utbildare.
- Starta ett forum för med olika intressenter med olika erfarenhet och kompetens, genom processkrivning sätta barnets språkutveckling i fokus.
- Behöver fler lärare med specialpedagogisk kompetens. Svårt rekrytera till landsbygden. Bra samarbete med biblioteken är naturligtvis också bra, men vi har redan ett eget skolbibliotek.
- Personen som kontinuerligt kan ge fortbildning och handledning i denna fråga.
- Jag skulle önska att vi hade mer samarbete med BVC, de tester de gör på barnen idag sammanfaller ofta med det vi gör på förskolan, vi ser barnen mer och vi gör "koll" vid fler tillfällen vilket ger mer "rättvist" material.
- Vi skulle vilja ha mer och bättre samarbete med BVC.
- Skolan önskar samarbete med kulturgrupper utanför skolan, gärna musik- och teatergrupper, men även samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen genom t ex biblioteken. Idag har vi ett mycket gott stöd från bl a bokbussarna som regelbundet besöker skolorna.
- Kanske skulle ett utbyte med Högskolans lärarlinje kunna vara ett forum som skulle vara bra för utvecklingen av språket i undervisningen. Forskning – erfarenhetsutbyte – praktik av olika metoder/modeller mm.
- Mer möjlighet till besök på tidningar, bibliotek, kunna bjuda in intressanta föreläsare till skolorna.
- Har de kontakter jag behöver, vi behöver gemensam tid och kompetensutveckling för att utvecklas.
- Kultur och fritid, omsorgen.
- Jag skulle önska att vi hade logoped i våra elevvårdsteam.
- Specialpedagoger på varje skola, en för låg-mellan och en för hög. Resursteamet, logo och talped.
- Saknar logopedkontakter.
- Vi vill ha tid vara pedagogiska ledare för vår personal. Då skulle vi kunna stödja pedagoger och medarbetare på ett helt annat sätt.

Talpedagoger:

- Detta är vida frågor. Jag har redan nu kontakt med skol- och förskolepersonal inom

BUF. Detta kan alltid utvecklas och bli bättre. Med logopederna har jag kontakt kring enskilda barn och på gruppnivå för att utveckla gemensamma synsätt. Detta kan också utvecklas och bli bättre. Det är ju ett stort förbättringsområde inom förskolan, nämligen att utveckla elevvården där med utökad kontakt med BVC.

- I första hand med specialpedagogerna.

Specialpedagoger:

- Bibliotekarier.

- Kontinuitet i min egen verksamhet, med talped, psykolog eventuellt.

- Idag har jag kontakt med talpedagoger som arbetar inom BUF och logoped på Barnhabiliteringen. Skulle tycka det var otroligt berikande att ha en idébank att tillgå för att låna material. Ibland kan det vara så att material behöver provas innan man köper något.

Biblioteken:

- Andra bibliotekarier. Lärare, speciallärare, modersmåls lärare i andra språk än svenska, lärar- och bibliotekariefortbildare. Författare! Förlag, bokhandlare.

- Jag arbetar för att få till samarbeten med de flesta som har barnverksamhet här omkring. Sedan skulle det ju alltid vara bra att få stöd och hjälp från personer och institutioner som har detta som expertis.

- Skulle vilja vidareutveckla samarbetet med förskollärare, lärare och barnskötare.

- Jag har bra kontakt med förskola och skola, men det går inte av sig självt. Om jag tidigt på hösten tar kontakt med skolan för att få vara med på personalmöten blir kontakten bra och det går att få en vettig planering och spridning på besök och bokprat. Väntar jag på att skolan skall ta första kontakten brukar det dröja för länge innan de tar kontakt och alla vill komma på en gång, det blir alldeles för mycket hemarbete för att inte behöva säga nej till klasser. Det finns liksom inte med i lärarnas allmänna planering att gå till kommunbiblioteket, Högby skolan har ett bra eget bibliotek med personal hela dagen. Att ha rektorer och förskolechefer i kommunhuset underlättar samarbetet med skola och förskola.

- Förskolepersonal, lärare, spec-pedagoger, resurspedagoger, skolhälso, psykologer, kuratorer, rektorer. Även personer utanför vår förvaltning, t ex BVC-personal och logoped. Samverkan med läns- och folkbibliotek behöver utvecklas och fördjupas.

- Dels de som träffar samma barn som jag, dels experter på området.

- Lärare, föräldrar. Då skulle jag bättre veta på vem jag skulle lägga krutet.

- Allting är personrelaterat och jag har förstått när jag träffat andra specialpedagoger än de som jobbar här att man kan göra mycket mer runt läsningen än vad som görs här.

- Vill ha större kontakt med lärare och förskolepersonal. Jag vill att lärarna ska vara med ute i bussen! Vill också gärna delta i planeringsdagar för att berätta om vår verksamhet, fråga dem vad de vill med våra besök, hur vi kan hjälpa dem, samt ge tips kring lässtimulerande metoder.

- Jag arbetar alltså inte med barn och språk.
- Föräldrarna till de barn vi träffar i första hand, men även de lärare som inte har förstått bibliotekets uppgift. Sen vill jag, i min drömvärld, ha mer kontakt med barnen i form av läsecirklar mm.

Fråga 5: Har du i ditt uppdrag individfokus eller gruppfokus?

BVC:

- 8 svarar individfokus, 1 svarar både – och.

Logopedier:

- 3 svarar individfokus, 2 svarar både – och.

Rektorer:

- 3 svarar gruppfokus.
- 26 svarar både – och.
- 3 svarar individfokus.
- Ett av svaren lyder så här: "Tänkte först endast svara ja! Totalfokus kanske. Det som är bra för individen är bra för gruppen är bra för pedagogen. Ett individualistiskt grupptänk."

Talpedagoger:

- 3 svarar individfokus, 1 svarar både – och.

Specialpedagoger:

- 1 svarar: mest individ.
- 1 svarar: varierar.
- 1 svarar: både – och.

Biblioteken:

- 11 svarar både – och.
- 4 svarar gruppfokus.
- 2 svarar individfokus.